

Wykaz przekładów prac Ericha Fromma na język polski

Wykaz zawiera chronologicznie uporządkowany zgodnie z oryginalnymi wydaniem i spis polskich przekładów książek, prac zebranych, artykułów i esejów Ericha Fromma, opracowany z użyciem indeksu dzieł filozofa zawartego w jego biografii autorstwa Reinera Funka (zob. R. Funk, *Erich Fromm*, przekł. R. Różanowski, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 1999, s. 202–215). W nawiasach okrągłych podana jest data oryginalnego wydania. W nawiasach kwadratowych znajduje się adnotacja dotycząca wcześniejszych publikacji tłumaczeń fragmentów danej książki. Spis zasadniczo nie uwzględnia wznowień i kolejnych wydań książek i innych prac Fromma na język polski.

- Szabat* (1927), przekł. J. Miziński, w: E. Fromm, *Dogmat Chrystusa i inne pisma religioznawcze*, Wydawnictwo Test, Lublin 1992.
- Dogmat Chrystusa* (1930), przekł. K. Kosior, w: E. Fromm, *Dogmat Chrystusa i inne pisma religioznawcze*, Wydawnictwo Test, Lublin 1992.
- O metodzie i zadaniach analitycznej psychologii społecznej* (1932), przekł. J. Łoziński, w: *Szkoła frankfurcka*, t. I, wyb. J. Łoziński, Kolegium Otryckie, Warszawa 1985.
- Metoda i funkcja analitycznej psychologii społecznej* (1932), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Charakterologia psychoanalizy i jej znaczenie dla psychologii społecznej* (1932), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Męskie stworzenie świata* (1933), w: E. Fromm, *Miłość, płęć i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Robert Briffault o matriarchacie* (1933), w: E. Fromm, *Miłość, płęć i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Teoria prawa macierzystego i jej związek z psychologią społeczną* (1934), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Teoria matriarchatu i jej znaczenie dla psychologii społecznej* (1934), w: E. Fromm, *Miłość, płęć i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.

- Społeczne uwarunkowanie terapii psychoanalitycznej* (1935), przekł. J. Łoziński, w: *Szkoła frankfurcka*, t. I, wyb. J. Łoziński, Kolegium Otryckie, Warszawa 1985.
- O poczuciu bezsily* (1937), przekł. J. Łoziński, w: *Szkoła frankfurcka*, t. II, wyb. J. Łoziński, Kolegium Otryckie, Warszawa 1987.
- Egoizm a miłość własna* (1939), w: E. Fromm, *Miłość, płec i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Zmiana w pojowaniu homoseksualizmu* (1940), w: E. Fromm, *Miłość, płec i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Ucieczka od wolności* (1941), przekł. O. Ziemilska, A. Ziemilski, Czytelnik, Warszawa 1971 [fragmenty: *Ucieczka od wolności*, przekł. R. Saciuk, w: *Psychoanaliza i neopsychoanaliza*, red. R. Saciuk, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1983].
- Płec i charakter* (1943), przekł. R. Saciuk, w: *Jednostka i jej społeczeństwo. Koncepcje amerykańskiej psychoanalizy kulturowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1989.
- Płec i charakter* (1943), w: E. Fromm, *Miłość, płec i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Niech się stanie człowiek. Z psychologii etyki* (1947), przekł. R. Saciuk, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2005 [fragmenty: *Niech się stanie człowiek*, przekł. R. Saciuk, w: *Psychoanaliza i neopsychoanaliza*, red. R. Saciuk, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1983; *Ludzka natura a charakter*, przekł. L. Siniugina, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6; *Charakter*, przekł. L. Siniugina, w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993].
- Seksualizm i charakter* (1948), w: E. Fromm, *Miłość, płec i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Psychoanaliza a religia* (1950), w: E. Fromm, *Szkice z socjologii religii*, przekł. J. Prokopiuk, Książka i Wiedza, Warszawa 1966.
- Psychoanaliza a religia* (1950), przekł. J. Karłowski, Rebis, Poznań 2000.
- Mężczyzna – kobieta* (1951), w: E. Fromm, *Miłość, płec i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Zapomniany język. Wstęp do rozumienia snów, baśni i mitów* (1951), przekł. J. Marzęcki, PIW, Warszawa 1977.
- Zapomniany język* (1951), przekł. K. Płaza, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2009.
- Patologia normalności współczesnego człowieka* (1953), w: E. Fromm, *Patologia normalności. Przyczynek do nauki o człowieku* (1991), przekł. S. Baranowski, R. Palusiński, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013 (jest to zapis czterech wykładów wygłoszonych w New School of Social Research w Nowym Jorku).

- Bachofena odkrycie matriarchatu* (1955), w: E. Fromm, *Miłość, płęć i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Zdrowe społeczeństwo* (1955), przekł. A. Tanalska-Dulęba, PIW, Warszawa 1996 [fragmenty: *Ludzki los jako klucz do psychoanalizy humanistycznej*, w: E. Fromm, *Szkice z socjologii religii*, przekł. J. Prokopiuk, Książka i Wiedza, Warszawa 1966; *Konkluzje*, „Więź” 1967, nr 3; *Człowiek w społeczeństwie kapitalistycznym*, przekł. M. Tarasiewicz, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6, przedruk w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993].
- O sztuce miłości* (1956), przekł. A. Bogdański, PIW, Warszawa 1971 [fragmenty: *Teoria miłości*, w: E. Fromm, *Szkice z socjologii religii*, przekł. J. Prokopiuk, Książka i Wiedza, Warszawa 1966].
- Instytut Nauki o Człowieku* (1957), przekł. R. Saciuk, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6.
- Humanistyczna nauka o człowieku* (1957), w: E. Fromm, *Patologia normalności. Przyczynek do nauki o człowieku* (1991), przekł. S. Baranowski, R. Palusiński, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- O granicach i niebezpieczeństwach psychologii* (1957), przekł. B.J. Bela, „Więź” 1974, nr 11.
- O ograniczeniach i niebezpieczeństwach psychologii* (1957), przekł. P. Karpowicz, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6.
- Pasje Zygmunta Freuda. Analiza postaci oraz wpływu psychoanalizy na nasz światopogląd* (1959), przekł. R. Palusiński, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2010 [fragmenty: *Misja Zygmunta Freuda*, przekł. M. Kowalska, w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993].
- Wartości, psychologia i ludzka egzystencja* (1959), w: E. Fromm, *O nieposłuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- Buddyzm zen i psychoanaliza* (1960), przekł. M. Macko, Rebis, Poznań 2006 (wraz z D. T. Suzuki i R. De Martino) [fragmenty: *Psychoanaliza i buddyzm* Dzen, w: E. Fromm, *Szkice z socjologii religii*, przekł. J. Prokopiuk, Książka i Wiedza, Warszawa 1966].
- Biblijni prorocy o pokoju* (1960), przekł. J. Mizińska, w: E. Fromm, *Dośnat Chrystusa i inne pisma religioznawcze*, Wydawnictwo Test, Lublin 1992.
- Niech zwycięży człowiek* (1960), w: E. Fromm, *O nieposłuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- Socjalizm humanistyczny* (1960), w: E. Fromm, *O nieposłuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.

- Argumenty za jednostronnym rozbrojeniem* (1960), w: E. Fromm, *O niepostuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- Marksowski obraz człowieka* (1961), przekł. J. Mizińska, J. Miziński, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6.
- Zafatyzowanie myśli Marksa* (1961), przekł. J. Miziński, w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993.
- Problemy interpretacji Marksa* (1961), przekł. M. Chałubiński, w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993.
- Czy człowiek może zwyciężyć? Fakty i fikcje polityki zagranicznej* (1961), przekł. I. Sienko, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6.
- Rewolucja – nadzieja, która zawiodła* (1961), przekł. I. Sienko, w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993.
- Człowiek nowoczesny i przyszłość* (1961), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Proroctwo i psychoanaliza. List E. Fromma do J. Strzeleckiego* (1962), przekł. J. Strzelecka, „Gazeta Wyborcza” 2000, nr 90 (15.04.2000).
- Zerwać okowy iluzji. Moje spotkanie z myślą Marksa i Freuda* (1962), przekł. J. Karłowski, Rebis, Poznań 2000 [fragmenty: *Trochę osobistych wspomnień*, przekł. J. Szczupaczyński, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6, przedruk w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993; *Credo*, przekł. H. Jankowska, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6, przedruk w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993].
- Pojęcie zdrowia psychicznego* (1962), w: E. Fromm, *Patologia normalności. Przyczynek do nauki o człowieku* (1991), przekł. S. Baranowski, R. Palusiński, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013 (zapis wykładu).
- Nowy humanizm jako warunek jednego świata* (1962), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Niepostuszeństwo jako problem psychologiczny i moralny* (1963), przekł. M. Nadziejka, „Krytyka” 1988, nr 26.
- Niepostuszeństwo jako problem psychologiczny i moralny* (1963), w: E. Fromm, *O niepostuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- Charakter rewolucyjny* (1963), przekł. L. Siniugina, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6.
- Wojna w człowieku. Psychologiczne studium istoty destrukcyjności* (1963), przekł. P. Kuropatwiński, P. Pankiewicz, J. Węgrodzka, Jacek Santorski & CO Agencja Wydawnicza, Warszawa 1994 [fragmenty: *Wojna w człowieku. Psychologiczne studium istoty destrukcyjności*, przekł. P. Kuropatwiński, P. Pankiewicz, Gdańska Inicjatywa Wydawnicza,

- Gdańsk 1989] (wydanie z 1994 roku zostało uzupełnione o obecne w oryginale komentarze innych autorów; zawarta w nim wypowiedź Fromma pokrywa się z rozdziałem pierwszym i trzecim opublikowanej przez niego rok później książki *Serce człowieka*).
- Serce człowieka. Jego niezwykła skłonność do dobra i zła* (1964) przekł. R. Saciuk, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Wrocław 1996 [fragmenty: *Wolność, determinizm, alternatywizm*, przekł. A. Żuk, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6].
- Psychologiczny problem człowieka w nowoczesnym społeczeństwie* (1964), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Niektóre przekonania człowieka, w człowieku i dla człowieka* (1965), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Zastosowanie psychologii humanistycznej do teorii Marksa* (1965), w: E. Fromm, *O nieposłuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- Będziesz jak Bóg* (1966), przekł. J. Miziński, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6 [przedruk: Fromm E., *Dogmat Chrystusa i inne pisma religioznawcze*, Wydawnictwo Test, Lublin 1992, oraz M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993].
- Halacha* (1966), przekł. K. Masewicz, „Więź” 1984, nr 4, przedruk: *Judaizm*, wyb. W. Jaworski, A. Komorowski, red. M. Dziwisz, RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Kraków 1990.
- Koncepcja człowieka w tradycji żydowskiej* (1966), przekł. R. Włodarczyk, w: *Fromm – aplikacje*, red. P. Jabłoński, R. Włodarczyk, Chiazm, Wrocław 2016.
- Idea konferencji światowej* (1966), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Psychologiczne aspekty dochodu gwarantowanego* (1966), w: E. Fromm, *O nieposłuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- Psychologiczny problem starzenia się* (1966), w: E. Fromm, *O nieposłuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- Czy nadal kochamy życie?* (1967), w: E. Fromm, *Miłość, płęć i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- Prorocy i kapłani* (1967), w: E. Fromm, *O nieposłuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- Planowanie humanistyczne* (1968), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.

- Wkład Marksa do wiedzy o człowieku* (1968), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Kampania Eugene'a McCarthy'ego* (1968), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- W poszukiwaniu humanistycznej alternatywy* (1968), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Rewolucja nadziei. Ku człowieczej technologii* (1968), przekł. H. Adamska, Rebis, Poznań 2000 [fragmenty: *Rewolucja nadziei. Ku uszlachetnionej technologii*, przekł. M. Pacyna, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6, przedruk w: E. Fromm, *Doświat Chrystusa i inne pisma religioznawcze*, Wydawnictwo Test, Lublin 1992; oraz w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993; *Odnowa psychoduchowa*, przekł. L. Siniugina, w: E. Fromm, *Doświat Chrystusa i inne pisma religioznawcze*, Wydawnictwo Test, Lublin 1992].
- Rewolucja nadziei. W stronę ucztowiecznej technologii*, (1968) przekł. A. Kochan, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Kompleks Edypa: interpretacje przypadku Małego Hansa* (1969), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Kryzys psychoanalizy* (1969), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Freudowski model człowieka i jego uwarunkowania społeczne* (1969), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Współczesność i matriarchat* (1969), w: E. Fromm, *Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Przedmowa* (1969), w: I. Illich, *Celebrowanie świadomości*, przekł. A. Gomoła, Rebis, Poznań 1994.
- Rozkład społeczeństw* (1969), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Kryzys psychoanalizy. Szkice o Freudzie, Marksie i psychologii społecznej* (1970), przekł. W. Brydak, Rebis, Poznań 2000.
- Dzisiejsze znaczenie teorii matriarchatu* (1970), w: E. Fromm, *Miłość, płęć i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.

- Co mi się nie podoba we współczesnym społeczeństwie* (1972), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Anatomia ludzkiej destrukcyjności* (1973), przekł. J. Karłowski, Rebis, Poznań 2005 [fragmenty: *Anatomia ludzkiej destrukcyjności*, przekł. J. Miziński, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6; *Józef Stalin, kliniczny przypadek sadyzmu nieseksualnego*, przekł. M. Chałubiński, w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993].
- Czy człowiek jest z natury leniwy?* (1974), w: E. Fromm, *Patologia normalności. Przyczynek do nauki o człowieku* (1991), przekł. S. Baranowski, R. Palusiński, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Mistrz Eckhart i Karol Marks o być i mieć* (1974), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- O wspólnej walce przeciwko idolatrii* (1975), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Aktualność pism proroków* (1975), przekł. J. Miziński, „Colloquia Communia” 1990, nr 1–6 [przedruk: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993].
- Charakter a agresja. Rozmowa z A. Reif* (1975), „Colloquia Communia” 1985, nr 3–6.
- Mieć czy być. Duchowe podstawy nowego społeczeństwa* (1976), przekł. J. Miziński, Klub Otrycki, Warszawa 1989.
- Mieć czy być?* (1976), przekł. J. Karłowski, Rebis, Poznań 1999 [fragmenty: *Mieć czy być*, przekł. A. Krzemiński, „Polityka” 1980, nr 13; *Mieć i być w życiu codziennym*, przekł. Z. Bauer, „Zdanie” 1984, nr 7–8; *Wielkie nadzieje, ich krach i nowe alternatywy*, w: *Wartości – etyka i estetyka. Antologia tekstów filozoficznych*, red. S. Jedynak, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław-Warszawa-Kraków 1991].
- Uwagi na temat relacji między Niemcami a Żydami* (1977), w: E. Fromm, *O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Źródła błędów Freuda* (1980), przekł. E. Klimowicz, w: M. Chałubiński, *Fromm*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1993.
- O nieposuszeństwie i inne eseje* (1981), przekł. S. Baranowski, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2015.
- O sztuce istnienia* (1989), przekł. R. Saciuk, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Wrocław 1997 (zawiera fragmenty pisane w latach 1974–1976, które nie znalazły się ostatecznie w pracy *Mieć czy być?*).

- Rewizja psychoanalizy* (1990), przekł. R. Saciuk, PWN, Warszawa-Wrocław 1998 (zawiera niepublikowane wcześniej prace z lat 1968–1970 dotyczące psychoanalizy).
- O sztuce słuchania. Terapeutyczne aspekty psychoanalizy* (1991), przekł. R. Saciuk, PWN, Warszawa-Wrocław 1996 (zawiera zapisy wykładów Fromma na temat terapii psychoanalitycznej z roku 1964 i 1974).
- Patologia normalności. Przyczynek do nauki o człowieku* (1991), przekł. S. Baranowski, R. Palusiński, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.
- Dogmat Chrystusa i inne pisma religioznawcze*, Wydawnictwo Test, Lublin 1992.
- Miłość, płęć i matriarchat* (1994), przekł. B. Radomska, G. Sowiński, Rebis, Poznań 1999.
- O byciu człowiekiem* (1994), przekł. M. Barski, Ł. Kozak, vis-à-vis/Etiuda, Kraków 2013.

Opracowanie Rafał Włodarczyk